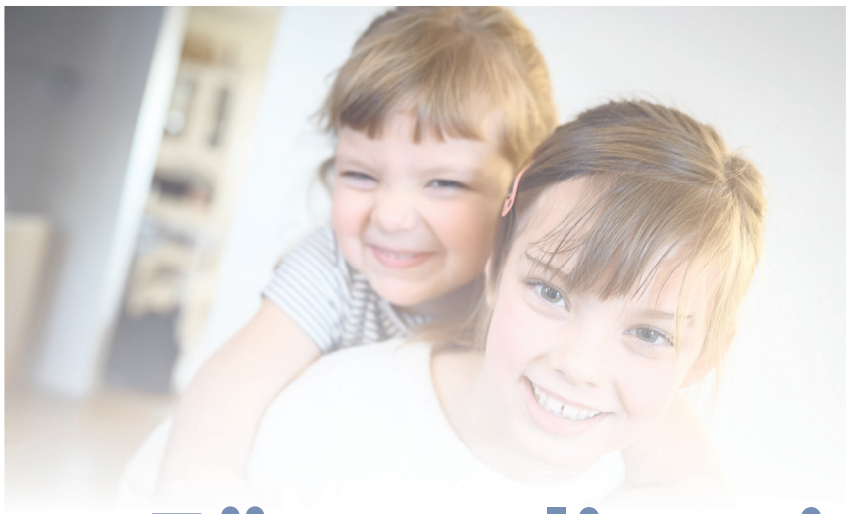

Församlingsinstruktion
för
Löftadalens pastorat

Pastoratet ingår i Kungsbacka kontrakt i Göteborgs stift.

Kyrkofullmäktiges godkännande: 2022-06-02, 8 §

Kyrkoherdens godkännande: 2022–06-02, Olle W

Församlingsinstruktionen utfärdad av domkapitlet i Göteborgs stift: 2022-11-10, 122 §

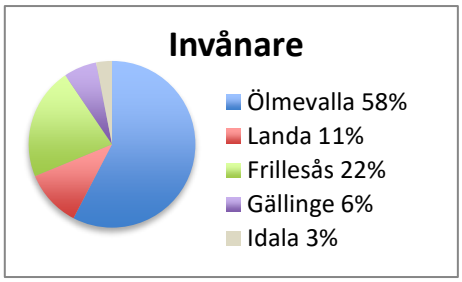
Svenska kyrkan
LÖFTADALENS PASTORAT

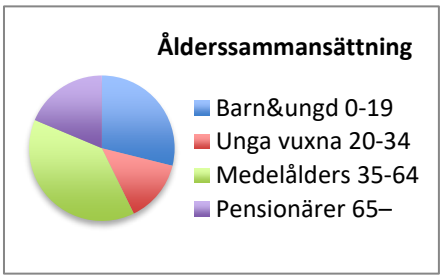
1. Försättsblad med kyrkofullmäktiges godkännande/kyrkoherdens undertecknande

2. Omvärldsanalys

Antalet invånare i Löftadalens pastorat ökar kraftigt sedan flera decennier, främst i tätorterna Åsa och Frillesås. 1995 låg det på 7 947, 2013 på 11 024 och 2021 var det 12 430. Under de senaste 26 åren har antalet invånare ökat med 4 483 personer eller 54 %. – Andelen ej kyrkotillhöriga har under samma period ökat från 7 % (560) till 39 % (4 900) av befolkningen. De attraktiva kustsamhällena Åsa och Frillesås samt goda pendlingsmöjligheter till Göteborg gör att bostadsbyggandet och den kraftiga inflyttningen av främst unga människor förväntas fortsätta under överskådlig tid. Dessa är i mindre utsträckning medlemmar i Svenska kyrkan, och därför beräknas medlemstalet fortsätta att minska något även under kommande 6-årsperiod. 2015 var medlemstalet 7908 och 2021 7530, en minskning med i snitt 63 personer per år.

Pastoratets fem församlingar är av mycket olika storlek och karaktär. I Ölmevalla (med tätorten Åsa) bor 2021 7048 personer eller 58 % av invånarna, i Frillesås 2745 (22 %), i Landa 1423 (11 %), i Gällinge 854 (6 %) och i Idala 360 (3 %). Denna procentfördelning är nästan exakt densamma om man ser på antalet kyrkotillhöriga

Genomsnittsåldern för invånare i Löftadalens pastorat var 2021 41,1 år. Det är en ökning med 1,0 år sedan 2011. Under de senaste tio åren har antalet medlemmar i åldrarna 0-19 år minskat med 7 %, medan medlemmar över 64 år ökat med 19 %.

Sociologiskt finns en skillnad mellan kusten och landsbygden. I kustsamhällena Frillesås och särskilt Åsa råder en stark inflyttning och bostadsbyggande, och där är flertalet vuxna inflyttade. Bostadspriser och medelinkomst är i denna del av pastoratet genomsnittligt höga. På landsbygden, är bostadspriser och medelinkomst genomsnittligt lägre. Många av dessa senare hushåll har åtminstone någon vars släkt bott i trakten under många generationer.

I pastoratet finns förutom femton förskolor även fyra grundskolor med fritidshem: Gällingeskolan åk F–5, Frillesåsskolan åk F-9, Åsaskolan åk F-9 och Åsa Gårdsskola åk F-9. Mötesplatser för unga finns i Åsa och Frillesås.

Ett äldreboende finns i Åsa och ett i Frillesås med sammanlagt ca 100 lägenheter.

Analys och slutsatser

I Löftadalens pastorat möter inlandets landsbygd växande tätorter. Även kyrkligt skiljer sig dessa miljöer åt. Många äldre församlingsmedlemmar är rotade i den gamla halländska fromheten sedan generationer. För dem blir det naturligt att känna stark tillhörighet till sin närmaste kyrka i pastoratet. De många nyinflyttade medlemmarna saknar ofta tidigare anknytning till sin kyrka och därmed också känslan av att själva höra till den församling de bor i.

Under sommaren finns tusentals sommarboende i pastoratet, dels i sommarstugor, dels på de tre campingplatserna i Åsa och Frillesås (med tillsammans ca 400 husvagns- och tältplatser).

Pastoratet har en utmaning att i denna blandning av människor vara en kyrklig gemenskap som omfattar både dem som känner traditionell tillhörighet till sin församling och dem som inte gör det.

3. Pastoralt program

FÖRSAMLINGENS IDENTITET

Av Gud tar vi emot livet och i hans försoning lever vi tillsammans, genom dopet infogade i Kristi kropp. Som en del av Kristi världsvida kyrka är de fem församlingarna i Löftadalens pastorat – Ölmevalla, Landa, Frillesås, Gällinge och Idala – kallade att ta emot och ge vidare detta evangelium, och arbeta för att Jesus Kristus blir känd och bekänd av var och en som lever i vår bygd.

Vi tillhör Svenska kyrkan och delar hennes tro, grundad i bibeln som Guds ord och förklarad i hennes bekännelseskrifter. Det är vår kallelse att leva i trohet mot det uppdrag som Jesus Kristus gett i sina sändningsord till hela kyrkan: *Åt mig har getts all makt i himmelen och på jorden. Gå därför ut och gör alla folk till lärjungar: döp dem i Faderns och Sonens och den helige Andes namn och lär dem att hålla alla de bud jag har gett er. Och jag är med er alla dagar till tidens slut.* (Matt.28:18–20).

Församlingarna i Löftadalens pastorat står för det tidlösa kristna budskapet från bibeln och traditionen, men vill i sitt möte med människor vara öppna för att tänka nytt och formulera trons svar på vår tids frågor och utmaningar. Det gör vi i alla delar av församlingarnas gemensamma uppdrag, i gudstjänst, undervisning, diakoni och mission. Dessa fyra deluppgifter är inte fyra distinkt olika verksamheter, utan snarare aspekter av helhetsuppdraget, i realiteten förenade och invävda i varandra.

– OCH UPPGIFT

Gudstjänst

Vi ser den söndagliga gudstjänsten som församlingens grundläggande livsform och gemenskap; veckans övriga gudstjänster hör ihop med den. Där tar människor under tillbedjan emot Guds liv i Ordet och sakramenten, och utrustas och uppmuntras av hans Ande att leva trons liv till andras tjänst i våra lokala sammanhang.

Gudstjänster kan ha olika språklig och musikalisk form för att ge alla olika människor möjlighet att delta i mötet med Gud i den gemensamma bönen. Musiken är viktig för att göra gudstjänsten levande och frigöra deltagarnas inlevelse och andakt – inte bara i liturgiska partier och psalmer, utan också genom instrumental musik och sång av körer och solister. Det ska finnas mycket musik i de ordinarie gudstjänsterna, men också särskilda musikgudstjänster. Viktigt är att alla deltagare får känna sig välkomna, sedda och tillhöriga, vare sig de är barn eller vuxna, försigkomna eller nybörjare. Därför behöver vi varierade typer av gudstjänster, präglade av allas delaktighet och ett centralt kristet innehåll.

Vi vill därför, i samarbete mellan präster, kyrkomusiker och gudstjänstfirare, kontinuerligt arbeta med att göra våra gudstjänster mer levande, mättande och inspirerande. Till gudstjänstförnyelsen hör också att ta fram dess undervisande, diakonala och missionerande aspekter. Så skapar vi förbindelse mellan gudsmötet i kyrkans bön och allt det övriga församlingen gör.

Undervisning

De Kristustroende har alltid kallats för »lärjungar» – vi är kallade till ett livslångt lärande i Jesu närhet. Hans undervisning tar inte bara människors intellekt och minne i anspråk, utan når sitt mål först när den ändrar vårt sätt att be och handla och leva. När vi tar emot Kristi evangelium på djupet, blir vi också själva till vittnen för andra (mission) och dras in i hans kärlek till alla människor (diakoni).

Undervisning ges i gudstjänsten, där läsning och själavårdande utläggning av Guds ord har sin främsta plats, men behöver också många andra former och platser. Kyrkans barn- och ungdomsarbete ska alltid innehålla undervisning i kristen tro, anpassad till ålder och typ av nyfikenhet. Vi ser kyrkans egen musikundervisning för barn i skolåldern som en del av denna kristna fostran.

Konfirmationsundervisningen skall bidra till att skapa en god relation till Jesus och kyrkan. Att ge unga kristna den viktiga rollen som konfirmandfaddrar är en hjälp att växa, både för dem själva och för konfirmanderna.

Även vuxna behöver lära och samtala om tron och vi vill – inte minst genom erfarna församlingsmedlemmar – erbjuda undervisningsformer för både nybörjare i tron (t.ex. återkommande Alphakurser) och för dem som vill fördjupa sitt livs tro genom bibelstudier, retreater, bikt och själavård.

Vi vill låta präster och pedagoger skapa undervisningsplaner för församlingarnas kontinuerliga undervisning i tron, både vad gäller ämnen att ta upp varje år eller över längre tid, och former att göra detta i. Den stora sommarbefolkningen i pastoratet vill vi erbjuda andlig föda i intensiv och lättillgänglig form – en missionsuppgift just för våra kustnära församlingar.

Alla kontakter och samtal med dopfamiljer, konfirmandföräldrar, vigselpar och sorgehus kan ses som en blandning av undervisning och situationsanpassad mission. Bokbord i kyrkorna, läsecirklar och undervisande material på pastoratets hemsida bör användas som medel för undervisning i tron.

Diakoni

Diakoni är praktisk vardagskristendom till andras tjänst, förankrad i söndagens huvudgudstjänst. Diakoniarbetarna har genom sin tjänst ett särskilt ansvar för församlingarnas diakonala uppgifter, men alla kyrkans medlemmar har uppgiften att ge konkreta uttryck för medmänsklighet. Det kan ske individuellt, men ännu hellre tillsammans, så att den lokala kristna församlingen lär sig bli en bärande gemenskap (Mark. 2:3 »då kom de dit med en lam som bars av fyra män --- när Jesus såg deras tro…»).

Såväl alla personalkategorier som ideella medarbetare finns också med i olika diakonala uppgifter. Det är svårt att avgränsa vad som är just diakonala uppgifter, eftersom diakonin till sitt väsen tar sig många olika uttryck. Så kan pedagogen i sitt möte med barn och familjer göra diakonala insatser, likaväl som församlingsvärd och vaktmästare hamnar i diakonala ansvarstaganden när de möter människor i sitt dagliga arbete. De ideella medarbetarna behöver känna gott stöd från diakoniarbetarna.

Behovet av att bli buren kan se ut på många olika sätt – även i ett rikt samhälle kan livet vara hotat och tömt på värde. I vårt samhälle behöver vi inte avhjälpa akut hungersnöd, däremot effekterna av att leva med mycket stress, relationsproblem, tom ensamhet och känslor av meningslöshet. För att ge realistisk omsorg behöver det diakonala arbetet klarsynt kunskap om människors livsvillkor och nöd i våra egna församlingar.

Diakonins kanske viktigaste uppgift i just vår kultur är att skapa mötesplatser där det finns mänsklig gemenskap – varje människa behöver känna sig sedd, förstådd och behövd av andra. Redan det regelbundna gudstjänstlivet med kyrkkaffe är en form, men det finns fler – gemenskapsmåltider, levavidare-grupper, fira julafton tillsammans i församlingshemmet, ungdomsgruppens träffar, internationella gruppens arbete, att förbereda en basar för diakonin, osv. Församlingarnas diakoni ska också vara internationell, öppna våra ögon för människors nöd och behov i världen utanför vårt land och skapa en vilja att ge dem konkret hjälp.

Också den praktiska diakonala handlingen är viktig. Det kan vara sådant som utdelning av livsmedel till församlingsbor som råkat i akut nöd, eller skjuts för den som inte själv har tillgång till eget färdmedel. För denna typ av konkreta praktiska åtgärder kan det vara en stor fördel med samarbete med lokala företag och föreningar. För all diakonal verksamhet är det väsentligt att värna god samverkan med offentlig sektor såsom socialtjänsten, polisen och vårdcentralen.

Själavård är en uppgift där både diakoni, mission och undervisning samverkar. Vi vill förstärka särskilt prästernas och diakoniarbetarnas möjligheter att svara på samtidens hunger efter personlig själavård. Att andelen äldre medlemmar blir större pekar på behovet av att öka församlingens själavård just bland dem.

Mission

Missionen växer fram ur församlingens gudstjänst där vi varje vecka sänds ut att vara Kristi vittnen för dem som inte redan känner honom. Det glada budskapet om Jesus Kristus bärs först och främst fram genom de kristnas liv, ibland också genom deras ord. Alltså finns ingen principiell skillnad mellan »yttre» och »inre» mission, långt borta eller i det kvarter man bor, för kärnan i all mission är att dela med sig av tron. Tro föder tro.

Aspekten mission finns och bör finnas med i det mesta av det församlingen redan gör – firar gudstjänst, döper barn, besöker sorgehus, har en bra hemsida, undervisar konfirmander, samlar till bibelstudium, ger personlig själavård.

Detta hindrar inte att man kan behöva särskilda »missionerande» insatser för att skapa längtan efter tron på Jesus Kristus. Dit hör t.ex. att arbeta särskilt med inbjudan till nyinflyttade, kontakta nyblivna föräldrar, ha en systematisk strategi för dopsamtal och dopuppföljning, samtala med konfirmandföräldrar eller möta den årliga vågen av sommarbefolkning. De sistnämnda kan man med fördel göra en särskild sommarsatsning för. Låga trösklar i sommaraktiviteter kan få fler att ta steget till kyrkan.

Att ha en vänförsamling i ett helt annat land kan vara ett sätt att hålla den vidare missionskallelsen levande, och få del av andras kristna vitalitet – »mission i retur». Ett annat steg kan vara att engagera sig i information om och stöd till förföljda kristna i martyrkyrkorna – deras vittnesbörd behövs i vår ibland för bekväma och inåtvända kyrkliga miljö; ett ytterligare sätt är att söka kontakt med kristna invandrare och flyktingar för att få del av andliga rikedomar från dem som fått betala ett högt pris för sin tro.

Barnkonsekvensanalys

I Löftadalens pastorat fanns det vid årsskiftet 2021 2 820 barn (0-18 år), av vilka 2 017 (71,5 %) är kyrkotillhöriga. Barnafödandet håller sig ganska konstant. Traditionen att döpa sitt barn är relativt stark i våra församlingar, 2021 var den 74,4 % av alla med minst en förälder som är medlem. Detta påverkar också fortsättningen – erfarenheten visar att det blir lättare för barnen att välja att konfirmeras om de redan är döpta. Församlingarna lägger ner arbete på sina kontakter med skolan, vilket kan bidra till att ungefär hälften av de kyrkotillhöriga ungdomarna i pastoratet väljer att konfirmeras – klart fler än genomsnittet i Svenska kyrkan. För att tillgodose flera olika behov gällande upplägg och tider erbjuder vi minst fyra olika grupper i vårt pastorat.

Våra församlingar befinner sig både i landsbygds- och tätortsmiljö och utbudet på fritidsaktiviteter är relativt stort (särskilt i idrott). Kyrkans barn- och ungdomsverksamhet hävdar sig väl i konkurrensen mellan olika erbjudanden om fritidsverksamhet. Den är helt kostnadsfri för att alla som vill ska kunna delta.

När ensamkommande flyktingbarn placerats i vår närmiljö har vi sett det som en utmaning till vår kristna medmänsklighet och vill ta vårt ansvar att konkret hjälpa dem att långsiktigt rota sig och växa upp i vår mitt.

Vi anser, efter att ha använt barnkonsekvensanalys i planeringen och även frågat barn och barnledare om deras förväntningar och upplevelser, att den församlingsinstruktion vi har arbetat fram tillgodoser barns behov. Vi vill att barnen ska fortsätta vara så viktiga i våra församlingar att de lätt kan ta emot budskapet om Jesus med glädje och nyfikenhet.

Fördelning av ansvar för församlingens grundläggande uppgift mellan församlingarna och pastoratet

Inför att samfälligheten med automatik skulle ombildas till pastorat 2014-01-01 beslutade kyrkonämnden i Löftadalen 2013-10-14 att ge de fem nya församlingsråden i uppgift att »*svara för de kostnader och intäkter som i budget upptagits för respektive församlings verksamhet*.» Dessa kostnader avser den grundläggande uppgiften förutom personal- och fastighetskostnader. Det innebär att kyrkorådets löpande ansvar för den grundläggande uppgiften är delegerat till församlingsråden, pastoratets till församlingarna. Församlingsråden skriver varje år verksamhetsplan och äskar medel inom den budgetram som fastställts för varje församling. Sedan pastoratet bildades 2014 har en allt närmare samverkan och samordning skett mellan församlingarna. Vi är samtidigt måna om att de fem församlingarna skall få ha något olika profil. Vi ser mångfald främst som en rikedom.

Huvudgudstjänster firas som regel varje sön- och helgdag i sex eller sju av pastoratets kyrkor. Främst under sommaren och vid storhelger sker en del sammanlysningar. Några gånger per år är det också motiverat med pastoratsgemensam huvudgudstjänst eller två–tre församlingar tillsammans för att markeran samhörighet och gemenskap. Huvudgudstjänster ersätts ibland av musikgudstjänst eller annan enklare gudstjänst, vilket reducerar antalet huvudgudstjänster i pastoratet ytterligare något.

Församlingens grundläggande uppgift beträffande vardagsverksamheten för barn, konfirmander, ungdomar och vuxna bedrivs främst på tre platser: 1) I S:t Lars kyrka och angränsande församlingsgård primärt för Ölmevalla och Landa församlingar, 2) i Rya kyrka primärt för Frillesås församling, och 3) i Gällinge församlingshem primärt för Gällinge och Idala församlingar.

Ölmevalla församling svarar för den kyrkliga verksamheten på äldreboendet i Åsa och Frillesås församling för motsvarande på äldreboendet i Frillesås.

Information om och inbjudan att delta i kyrkans verksamhet sker både lokalt i församlingarna och genom pastoratets egen tidning »Löftet», hemsidan och annonsering i lokalpressen.

Prioriterade områden

Följande tre områden inom ramen för församlingens grundläggande uppgift vill pastoratet särskilt fokusera på under de närmaste fyra åren:

Diakoni. Vi vill skapa fler mötesplatser för god mänsklig gemenskap. Vi vill särskilt prioritera nyinflyttade.

Gudstjänst. Söndagens huvudgudstjänst är navet i all församlingsverksamhet. Att stärka dess roll och även ha enklare veckogudstjänster, är väsentligt. I det pastorala programmet beskrivs närmare hur detta skall ske.

Gemenskap. Förutom diakonins mötesplatser och gudstjänster är det angeläget att skapa en mångfald av gemenskapshöjande aktiviteter som vänder sig till alla åldrar.

4. Domkapitlets regler med mera

Minsta antalet huvudgudstjänster och huvudgudstjänster med nattvard per år

Domkapitlet har beslutat att i Ölmevalla församling ska firas minst 80 huvudgudstjänster per år, varav minst 45 med nattvard, fördelade mellan Ölmevalla och S:t Lars kyrkor.

Domkapitlet har beslutat att i Frillesås församling ska firas minst 80 huvudgudstjänster per år, varav minst 45 med nattvard, fördelade mellan Frillesås och Rya kyrkor.

Domkapitlet har beslutat att i Landa församling ska firas minst 50 huvudgudstjänster per år, varav minst 20 med nattvard.

Domkapitlet har beslutat att i Gällinge församling ska firas minst 50 huvudgudstjänster per år, varav minst 20 med nattvard.

Domkapitlet har beslutat att i Idala församling ska firas minst 50 huvudgudstjänster per år, varav minst 20 med nattvard.

Ekumeniska huvudgudstjänster

Frillesås och Landa församlingar samverkar med Vallersviks ekumeniska församling, som tillhör Equmeniakyrkan, och planerar två till tre gemensamma ekumeniska huvudgudstjänster utan nattvard per år, vilka fördelas mellan Rya kyrka, Landa kyrka och Vallersvikskyrkan.
Domkapitlet har beslutat att ekumenisk huvudgudstjänst får firas tre gånger per år i Löftadalens pastorat. Det samfund som förutom Svenska kyrkan deltar är Equmeniakyrkan.

Kompetensnivå på kyrkomusikertjänsterna

I pastoratet finns för närvarande följande kyrkomusikerbefattningar: En organistbefattning och tre kantorsbefattningar. Domkapitlet har beslutat att minst en av pastoratets kyrkomusiker ska vara organist.

Konfirmandundervisning

Domkapitlet har beslutat att pastoratets församlingar ska följa Svenska kyrkans konfirmandriktlinjer.

Hur prästtjänsterna disponeras

Stiftsstyrelsen har beslutat att minst fyra komministerbefattningar skall finnas i pastoratet. I pastoratet är fem inrättade. En av komministrarna är församlingsherde med särskilt ledningsansvar för den pastorala verksamheten i de fem församlingarna. Dispositionen för de fyra övriga komministertjänsterna är åldersmässigt ordnad i Ölmevalla och Landa och geografiskt ordnad i Frillesås, Gällinge och Idala församlingar enligt följande: Två tjänstgör särskilt i Ölmevalla och Landa församlingar varav en av dessa med särskild inriktning på barn, konfirmander och unga. Den andra med tyngdpunkt på äldre. Bägge har ansvar för de medelålders. En av de andra två komministrarna har särskilt pastoralt ansvar för Frillesås församling och en har särskilt pastoralt ansvar för Gällinge och Idala församlingar. Denna disponering hindrar inte att pastoratets präster tjänstgör i hela pastoratet, vilket särskilt sker beträffande kyrkliga handlingar.

Övriga tjänster

I pastoratet finns en diakonbefattning (100%) och en befattning som diakoniassistent (100%).

Kyrkor i pastoratet

Följande kyrkor, kapell och gudstjänstlokaler finns i pastoratet:

I *Ölmevalla* församling: Ölmevalla kyrka, S:t Lars kyrka (i Åsa samhälle), Ljusets kapell (vid Ölmevalla kyrkogård).

I *Frillesås* församling: Frillesås kyrka, Rya kyrka (i Frillesås samhälle) och S:t Olofs kapell (vid Frillesås kyrkogård).

I *Landa* församling: Landa kyrka

I *Gällinge* församling: Gällinge kyrka

I *Idala* församling: Idala kyrka

Kyrkornas nyttjande i församlingar med flera kyrkor

1. *Ölmevalla* församling:
   a. Ölmevalla kyrka nyttjas ca 1,5 gånger per vecka. Typer av gudstjänst: Huvudgudstjänster, musikgudstjänster och kyrkliga handlingar.
   b. S:t Lars kyrka nyttjas ca 8 gånger per vecka. Typer av gudstjänst: Huvudgudstjänster, morgonböner, middagsbön, konfirmandandakter, veckomässa, kyrkliga handlingar, övriga gudstjänster.
   c. Ljusets kapell nyttjas ca 0,05 gånger per vecka. Typer av gudstjänst: Begravningsgudstjänst, andakt vid visning.
2. *Frillesås* församling:
   a. Frillesås kyrka nyttjas ca 1,4 gånger per vecka. Typer av gudstjänst: Huvudgudstjänster, musikgudstjänster och kyrkliga handlingar.
   b. Rya kyrka nyttjas ca 5 gånger per vecka. Typer av gudstjänst: Huvudgudstjänster, andakter i barnverksamheten, konfirmandandakter, veckomässa, kyrkliga handlingar, övriga gudstjänster.
   c. S:t Olofs kapell nyttjas ca 0,05 gånger per vecka. Typer av gudstjänst: Begravningsgudstjänst, andakt vid visning.

Språklig mångfald

Pastoratet har ytterst få invånare som inte är svenskspråkiga och har ingen verksamhet på några minoritetsspråk eller teckenspråk utan hänvisar vid behov till verksamhet inom kontraktet och stiftet.